

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **A. S.**, zastoupený JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem se sídlem Praha 1, Bolzanova 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 2. 2008, č. j. 28 Az 73/2007 - 77,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 3. 2. 2006, č. j. OAM-1637/VL-07-ZA09-2005 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalované Ministerstvo vnitra neudělilo žalobci azyl podle § 12, 13 a 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), v tehdy účinném znění (dále jen „zákon o azylu“). Současně v tomto rozhodnutí žalovaný vyslovil, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Žalobce podal dne 21. 2. 2006 proti napadenému rozhodnutí žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové, pokud jde o výrok, kterým bylo rozhodnuto o neudělení azylu, rozsudkem ze dne 27. 2. 2007, č. j. 28 Az 16/2006 - 37, zamítl (výrok I. rozsudku). Ve výroku, kterým žalovaný vyslovil, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování, bylo žalobě vyhověno a napadené rozhodnutí bylo v tomto rozsahu zrušeno (výrok II. rozsudku). Tento rozsudek byl (ke kasační stížnosti stěžovatele) ve výroku II. zrušen Nejvyšším správním soudem, a to rozsudkem ze dne 27. 9. 2007, č. j. 7 Azs 46/2007 - 65, a v tomto rozsahu byla věc krajskému soudu vrácena k dalšímu řízení. V odůvodnění nově vydaného rozsudku ze dne 27. 2. 2008, č. j. 28 Az 73/2007 - 77, krajský soud, s odkazem na právní názor vyslovený ve zmiňovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu [§ 110 odst. 3 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)], posoudil znovu pouze výrok rozhodnutí žalovaného o neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu a postup žalovaného zhodnotil jako zcela správný, odpovídající všem okolnostem případu, a tudíž zákonný. Krajský soud konstatoval, že žalovaný při rozhodování vycházel ze žádosti žalobce a z pohovoru a doplňujícího pohovoru. Pro rozhodnutí si obstaral informace Ministerstva zahraničních věcí a rovněž citoval konkrétní rozsudky Evropského soudu pro lidská práva a doplnil, že v Indii existuje trest smrti pouze pro extrémní případy odsouzení za vraždu a ze shromážděných informací proto nevyplývá, že by žalobci po návratu do Indie hrozil postih státních orgánů. Krajský soud tak dospěl k závěru, že žalovaný neporušil žádné vytyčené ustanovení správního řádu a nepochybil, pokud o překážce vycestování rozhodl tak, že se na osobu žalobce nevztahuje.

Nově vydaný rozsudek napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a současně žádal, aby ji byl přiznán odkladný účinek.

Stěžovatel především uvedl, že svou žádost o udělení azylu odůvodnil potížemi, které měl v zemi původu. Ty mají souviset s jeho členstvím v politické straně TMC, kde působil ve funkci vícetajemníka městské organizace. Podrobnosti k těmto obtížím uvedl v rámci pohovoru se žalovaným; zde stěžovatel odkazuje na obsah správního spisu. Žalovaný však jeho důvody pro udělení azylu řádně nezhodnotil a žádost zamítl s přihlédnutím k rozhodnutí o jeho správním vyhoštění. Stěžovatel je však stále přesvědčen, že důvody, na kterých jeho žádost o mezinárodní ochranu stojí a které vyústily v opuštění Indie, jsou natolik závažné, že bylo povinností žalovaného se jimi zabývat v kontextu informací, kterými sám disponuje. Stěžovatel se sice během pohovorů dopustil nepřesností, to však nezabavuje žalovaného povinností posoudit všechna jeho tvrzení. Stěžovatel trvá na tom, že žalovaný měl povinnost zjišťovat všechny skutečnosti rozhodné pro udělení azylu, zejména ty, jež jsou uvedeny v § 12 zákona o azylu, tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že takové důvody existují, případně pokud stěžovatel neuvádí jen důvody ekonomické. Vzhledem k tomu, že stěžovatelův život byl ohrožen, neměl jinou možnost než opustit zemi původu. Jeho pronásledování v důsledku členství v politické straně, kde byl mj. aktivním členem, je podřaditelné pod důvody, které má na mysli § 12 zákona o azylu a Umluva o právním postavení uprchlíků. Podle citované úmluvy je třeba každé pronásledování považovat za ohrožení života nebo svobody, a dále také opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou spjata s opatřeními, která zasahují do občanských a politických práv jednotlivce a pokud jsou trpěna v zemi původu správními orgány. Přestože krajský soud konstatuje, že obdobně jako žalovaný neuvěřil výpovědím stěžovatele, v průběhu správního řízení o udělení azylu, ani následně v průběhu řízení o žalobě nebyla žalovaným a ani soudem zpochybněna tvrzení o možném pronásledování stěžovatele. Je proto pochybením žalovaného i krajského soudu, jakým způsobem vyhodnotili skutečnosti uváděné stěžovatelem na podporu jeho žádosti o azyl. Krajský soud měl na straně žalovaného toto pochybení konstatovat a věc mu vrátit k dalšímu řízení, což se však nestalo. V tomto duchu pak měl krajský soud hodnotit i existenci překážky vycestování.

Žalovaný i pro řízení o kasační stížnosti odkázal na správní spis (zejména na podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení) a na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dle jeho názoru námitky uplatňované stěžovatelem v kasační stížnosti jsou obdobné těm, které uplatnil v podané žalobě a k nimž se žalovaný již plně vyjádřil ve vyjádření k žalobě a pojednal o nich i krajský soud ve svém rozsudku. Žalovaný považuje rozhodnutí krajského soudu za správné a neshledává v něm žádná pochybení, neboť stěžovatel, dle jeho názoru, nespĺňuje podmínky stanovení v § 12 zákona o azylu. Nebyly též naplněny podmínky pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu, ani shledány důvody zvláštního zřetele hodné dle § 14 tohoto zákona. Stěžovatel není v zemi původu ohrožen ani skutečnostmi uvedenými v § 91 zákona o azylu, tudíž námitky uplatněné v kasační stížnosti nejsou důvodné. Závěrem žalovaný upozornil, že odkladný účinek je ze zákona přiznán každé kasační stížnosti, proto se k této části kasační stížnosti již nevyjádřil. Ze všech výše uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta pro její nedůvodnost (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že kasační stížnost obsahuje dvě námitky, z nichž první směřuje proti krajským soudem (údajně) aprobovanému rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu a druhá proti závěru, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování (§ 91 zákona o azylu).

K první z námitek Nejvyšší správní soud nejprve považuje za žádoucí zopakovat, že proti původnímu rozsudku krajského soudu ze dne 27. 2. 2007, č. j. 28 Az 16/2006 - 37, se bránil včas podanou kasační stížností žalovaný; napadal však toliko výrok II., kterým bylo jeho rozhodnutí v části, kterou na stěžovatele nebyla vztažena překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Rozsahem kasační stížnosti byl přitom Nejvyšší správní soud, ve smyslu § 109 odst. 2 s. ř. s. vázán, ledaže by na napadeném výroku byl závislý výrok, který napaden nebyl. Podle ustálené judikatury sice není možné zrušit rozhodnutí správního orgánu ve výroku o neudělení azylu a ponechat v platnosti výrok týkající se překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, toto omezení ovšem neplatí v opačném směru. Zrušením části výroku, kterým správní orgán rozhodoval o překážkách vycestování dle § 91 zákona o azylu, totiž není dotčen výrok o neudělení azylu. Oba výroky jakožto různá materiální rozhodnutí jsou v takovém případě oddělitelné (srov. např. rozsudky ze dne 20. 10. 2006, č. j. 8 Azs 105/2005 - 61, a ze dne 17. 2. 2006, č. j. 4 Azs 11/2005 - 90, dostupné z <http://www.nssoud.cz>). Nejvyšší správní soud tudíž ve svém rozsudku ze dne 27. 9. 2007, č. j. 7 Azs 46/2007 - 65, jež byl vydán v řízení o kasační stížnosti žalovaného, zrušil pouze ten výrok rozsudku krajského soudu, jímž bylo napadené rozhodnutí žalovaného zrušeno v části, ve které nebyla na stěžovatele vztažena překážka vycestování. Pouze v tomto rozsahu pak věc krajskému soudu vrátil k dalšímu řízení. Je tedy zřejmé, že v řízení o původní kasační stížnosti podané pouze žalovaným, stejně jako rozsudkem v tomto řízení vydaným, nebyl dotčen další právní osud výroku rozsudku krajského soudu o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu.

Krajský soud byl tedy při novém rozhodování o žalobě oprávněn zabývat se pouze tou její částí, kde byla žalobcem zpochybnována existence překážky vycestování, což také v odůvodnění svého rozsudku zdůraznil (byť se dopustil pravděpodobně omylu v psaní, když uvedl, že jeho rozsudek ze dne 27. 2. 2007, č. j. 28 Az 16/2006 - 37, nabyl v části, kterou byla zamítnuta žaloba ve věci neudělení azylu, právní moci dne 28. 5. 2007; z dokladů o doručení je přitom zřejmé, že právní moc uvedeného výroku rozsudku nastala již dne 28. 3. 2007). Lze tedy shrnout, že při novém rozhodování měl krajský soud nejen možnost, ale současně i povinnost zabývat se věcí jen v tom rozsahu, v jakém mu byla Nejvyšším správním soudem vrácena; opačný postup by bez dalšího zakládal procesní zmatečnost [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Podal-li tedy stěžovatel kasační stížnost proti závěrům, které krajský soud v (novém) řízení o žalobě neučinil a ani učinit nemohl, překročil tím obsahový rámec rozsudku. Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbylo než kasační stížnost v části směřující proti závěru o neudělení azylu stěžovateli ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., v návaznosti na § 120 s. ř. s., odmítnout z důvodu absence podmínky řízení (jeho předmětu).

Co se týká stěžovatelem namítaného nesprávného posouzení existence překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud v první řadě uvádí, že dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Jak již bylo opakovaně konstatováno výše, Nejvyšší správní soud ve svém předcházejícím rozsudku v této věci ze dne 27. 9. 2007, č. j. 7 Azs 46/2007 - 65, výrok II. rozsudku krajského soudu ze dne 27. 2. 2007, č. j. 28 Az 16/2006 - 37, zrušil a v tomto rozsahu věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení. Současně přitom soud první instance zavázal právním názorem, podle kterého výhrady krajského soudu k dostatečnosti skutkových zjištění žalovaného (pokud jde o posouzení překážky vycestování) jsou příliš formalistické a zcela abstraktní, neboť ani nenaznačují konkrétní důvody či pochybnosti, jež by vyžadovaly doplnění dokazování.

Nejvyšší správní soud současně konstatoval, že žalovaným provedené šetření k této otázce (v rozsudku podrobněji popsané) nelze bez dalšího označit za nedostatečné či neaktuální s tím, že bez konkretizace výhrad vyslovených krajským soudem, nelze dospět k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo zatíženo vadou spočívající v nedostatečném skutkovém zjištění. Rozsudek krajského soudu proto označil za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Po vrácení věci k novému rozhodnutí pak krajský soud žalobu v plném rozsahu zamítl, přičemž se odkázal na právě na tyto závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem.

Z odůvodnění nyní napadeného rozsudku je zcela zřejmé, že krajský soud respektoval právní názor Nejvyššího správního soudu, převzal jej do odůvodnění svého rozhodnutí podle § 110 odst. 3 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná; proto ji, ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s., zamítl. Stěžovatel v podané kasační stížnosti nenamítá, že by se krajský soud závazným právním názorem neřídil, ba naopak konstatuje, že krajský soud právní názor Nejvyššího správního soudu respektoval, avšak že s tímto názorem stěžovatel nesouhlasí. Z tohoto důvodu je kasační stížnost v části týkající se nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu na stěžovatele nepřijatelná a Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než ji podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., v návaznosti na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., odmítnout. Na tomto místě považuje Nejvyšší správní soud za nutné poznamenat, že si je vědom skutečnosti, že vázanost právním názorem kasačního soudu je spojena zásadně s otázkami výkladu práva hmotného, nikoli s výtkami procesního charakteru či nedostatky podkladů pro rozhodnutí (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, in <http://nalus.usoud.cz>). V projednávané věci však Nejvyšší správní soud fakticky aproboval dostatečnost skutkových podkladů žalovaného na nichž byl založen závěr o neexistenci překážky vycestování a *implicitně* zavázal krajský soud, v případě že nebude schopen své výhrady ke skutkovým podkladům věci konkretizovat a obhájit, vycházet z téže premisy. Nejedná se zde tedy o případ, kdy by se soud v kasačním řízení nevyjádřil k věcné správnosti závěrů žalovaného správního orgánu v intencích přezkumu provedeného soudem první instance.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o tomto návrhu není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. června 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu